

บทที่ 5

สรุปการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าที่ใช้แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนและสรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนพิจิตรปัญญาอนุกุล จังหวัดพิจิตร จำนวน 7 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 3.1 แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรม
  - 3.2 แผนการจัดการเรียนรู้
  - 3.3 แบบทดสอบวัดทักษะการใช้พจนานุกรม
  - 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวม ดังนี้
    - นำแบบทดสอบวัดทักษะการใช้พจนานุกรมก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Pretest) ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วรวบรวมคะแนนจากการทดสอบแต่ละคนไว้

- ดำเนินการสอนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทย จำนวน 10 แบบฝึก
- นำแบบทดสอบฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน ไปทดสอบหลังเรียน (Post-test) แล้วรวบรวมคะแนนจากการทดสอบแต่ละคนบันทึกไว้
- นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทย โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Nonparametric Statistic ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนในการใช้พจนานุกรมโดยใช้แบบฝึกก่อนและหลังการทดลอง ด้วยวิธีการทดสอบแบบ The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Ranks Test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ระดับทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทยโดยรวมอยู่ในระดับปรับปรุง และหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทย นักเรียนมีระดับทักษะการใช้พจนานุกรมโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก
2. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทย มีระดับทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทยหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าผลของการใช้แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่า

1. ระดับทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทยโดยรวมอยู่ในระดับปรับปรุง อาจเนื่องมาจากนักเรียนยังขาดความรู้ ความชำนาญในการใช้พจนานุกรมภาษาไทย ซึ่งผู้ใช้พจนานุกรมจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียงลำดับพยัญชนะ สระ ประกอบการใช้พจนานุกรม แต่ปรากฏว่านักเรียนยังสับสนและไม่สามารถเรียงลำดับพยัญชนะ สระ และหาคำจากพจนานุกรมได้อย่างถูกต้อง ส่วนระดับทักษะการใช้พจนานุกรมหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทย นักเรียนมีระดับทักษะการใช้พจนานุกรมโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก อาจเนื่องมาจาก

แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมที่นักเรียนใช้มีเนื้อหาที่ง่ายต่อการเข้าใจ นักเรียนสามารถจดจำ การเรียงลำดับพยัญชนะ สระ การเรียงลำดับคำในพจนานุกรม เข้าใจวิธีการใช้พจนานุกรมและ สามารถหาคำรวมทั้งความหมายของคำจากพจนานุกรมได้อย่างคล่องแคล่วและถูกต้อง ที่สำคัญ แบบฝึกนี้มีรูปแบบที่ให้นักเรียนได้ฝึกทำอย่างหลากหลาย มีรูปแบบที่เร้าความสนใจของนักเรียน เมื่อนักเรียนลงมือทำแล้วสามารถตรวจสอบคะแนนได้ทันที ซึ่งแบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรม ที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สร้างขึ้นโดยอาศัยการวิเคราะห์หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างแบบฝึกคือทฤษฎีการเสริมแรง สอดคล้องกับที่สกินเนอร์ ได้เชื่อว่า แรงเสริมเป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนพฤติกรรม หรือการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นครูที่ดี จะต้องสามารถจัดสภาพของการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้รับแรงเสริมเมื่อการเรียนรู้ได้ เกิดขึ้น พฤติกรรมใดที่ได้รับแรงเสริมพฤติกรรมนั้น จะเป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนเรียนรู้พฤติกรรมใด ที่ไม่ได้รับแรงเสริม แม้ว่าจะเน้นสิ่งที่ครูต้องการให้เกิดก็จะไม่อยู่นานคงทน สกินเนอร์ได้แบ่งการ ให้การเสริมแรงออกเป็น 2 ชนิด คือ การให้การเสริมแรงทุกครั้ง คือ ให้แรงเสริมแก่อินทรีย์ ที่แสดงพฤติกรรมที่กำหนดทุกครั้ง (Continuous Reinforcement) และการให้การเสริมแรง เป็นครั้งคราว (Partial Reinforcement) คือ ไม่ต้องให้แรงเสริมทุกครั้งแต่อินทรีย์แสดงพฤติกรรม สกินเนอร์ พบว่า การให้แรงเสริมทุกครั้งแม้ว่าจะช่วยในระยะแรกของการเรียนรู้แบบการ วางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนต์ แต่ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับการให้แรงเสริมเป็นครั้งคราวโดยแบบ ฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีเนื้อที่เริ่มจากง่ายไปหายาก จำนวน 10 เรื่อง เพื่อให้นักเรียนได้เริ่มเรียนรู้ และฝึกทำแบบฝึกจากเนื้อง่ายๆ เชื่อมโยงไปยังเนื้อที่ยากขึ้นส่งผลให้นักเรียนเข้าใจหลักการ ใช้ พจนานุกรมได้เร็ว ในแต่ละฝึกใช้เวลาไม่มาก และแต่ละแบบฝึกมีรูปแบบที่หลากหลายไม่ซ้ำเดิม ทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย เกิดความอยากรู้ อยากเรียนซึ่งตรงกับคำกล่าวของ นิตยา ฤทธิโยธี (2520, หน้า 40 – 41) ที่ว่าแบบฝึกต้องเกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว มีความเหมาะสม กับระดับวัยหรือความสามารถของเด็ก มีคำชี้แจงสั้นๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย ใช้เวลา เหมาะสม คือ ไม่ใช่เวลานานหรือเร็วเกินไป และเป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดง ความสามารถ ก่อนที่จะให้นักเรียนได้ลงมือทำแบบฝึกทักษะ ครูผู้สอนได้ทำความเข้าใจชี้แจง รายละเอียดต่างๆ ของแบบฝึกก่อนลงมือทำ เมื่อนักเรียนเข้าใจแล้วจึงลงมือปฏิบัติตามกิจกรรม ที่กำหนดไว้ในแบบนั้นๆ ขณะที่ปฏิบัติครูจะพยายามเร้าความสนใจ ยั่วยุให้เกิดความกระตือรือร้น ในการเรียน เสริมแรง ให้คำชมเชย หรือให้คะแนนเมื่อทำถูก เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ครูจะตรวจผลงานของนักเรียนอย่างทั่วถึง หากพบว่าทำผิดก็ให้แก้ไขจนถูกต้อง และก่อนที่จะ

เรียนเนื้อหาต่อไป จะมีการทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้วทุกครั้ง ซึ่งผลจากการค้นคว้าครั้งนี้ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการใช้พจนานุกรมมากขึ้น

2. จากผลการเปรียบเทียบทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาไทย ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรม พบว่านักเรียนมีทักษะในใช้พจนานุกรมเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอาจเนื่องมาจาก แบบฝึกนี้มีเนื้อหาที่ง่ายต่อการเข้าใจ มีจัดลำดับของเนื้อหาที่เริ่มจากง่ายไปหายาก คือ เริ่มจากการให้นักเรียนได้รู้จักกับพจนานุกรม การเรียงลำดับพยัญชนะ การเรียงลำดับสระ การหาเลขหน้าคำ การฝึกหาคำในพจนานุกรม เพื่อให้นักเรียนเกิดความชำนาญ และแต่ละแบบฝึกจะมีเฉลยไว้ท้ายแบบฝึกเพื่อให้ นักเรียนได้ตรวจสอบผลการทำแบบฝึกของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้รู้ความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง นักเรียนจึงเกิดความสนใจและไม่เบื่อหน่ายจากการทำแบบฝึกในแต่ละครั้ง และในการทำแบบฝึกแต่ละครั้ง ผู้ศึกษาได้สังเกตลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับ การฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรม พบว่า ในระยะแรกของการฝึก นักเรียนยังไม่มี ความมั่นใจในการตอบคำถามในแบบฝึกด้วยตนเอง เมื่อครูบอกให้ทราบว่ามีการเฉลยทุกขั้นตอน ที่อยู่ในแบบฝึกทำให้นักเรียนทราบการทำแบบฝึกของตนเอง จึงทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจใน การทำแบบฝึกมากยิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับที่นงเยาว์ ศรีประดู่ (2546, หน้า 15) ได้กล่าวถึงแนวทางใน การสร้างแบบฝึกที่ดีว่า ควรสร้างแบบฝึกหลายๆ แบบ โดยคำนึงถึงเนื้อหา ความยากง่าย และ ระยะเวลาในการฝึกนอกจากนั้นแล้ว ต้องฝึกทักษะการอ่านออกเสียงก่อนการฝึกทักษะการเขียน ควรมีการฝึกทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนควบคู่กันไป

ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าแบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมสามารถส่งเสริมและพัฒนาทักษะการใช้พจนานุกรมของนักเรียนได้เป็นอย่างมากเพราะแบบฝึกที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นนี้เปิดโอกาสให้นักเรียน ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง คิดเอง ทำให้นักเรียนมั่นใจที่ตอบคำถามประกอบกับแบบฝึกทักษะนี้ มีการเฉลยคำตอบทุกขั้นตอน จึงเป็นแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนพยายามฝึกเพื่อให้ได้คะแนนสูงขึ้น ดังนั้น แบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จึงเป็นแบบฝึกที่มีคุณค่าสามารถนำไปใช้เสริมทักษะ การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ก่อนที่จะให้นักเรียนฝึกทักษะในแต่ละแบบฝึก ครูควรให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการฝึก พร้อมยกตัวอย่างในการทำแบบฝึก เพื่อให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนในการทำแบบฝึกทักษะ และทำแบบฝึกทักษะได้ด้วยตนเอง เนื่องจากขีดจำกัดในการรับรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความแตกต่างกัน

1.2 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน แต่ละคนมีศักยภาพและความสามารถที่แตกต่างกัน ครูควรให้นักเรียนฝึกทำแบบฝึกหัดซ้ำ ทำบ่อยๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความชำนาญจนสามารถใช้พจนานุกรมหาคำและความหมายได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง

1.3 ควรสร้างแบบฝึกทักษะสำรองไว้ โดยมีรูปแบบที่หลากหลาย นักเรียนจะได้ไม่เกิดความเบื่อหน่ายจากการทำแบบฝึกหลายๆ ครั้ง

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อส่งเสริมทักษะทางการอ่าน การเขียนภาษาไทย การใช้พจนานุกรมภาษาไทยให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนโดยใช้วิธีการอื่นๆ เช่น การทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพราะเป็นสื่อที่มีรูป เสียง และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อยากเรียนรู้มากยิ่งขึ้น